

Úvod

ČR patří mezi země s relativně nízkým počtem cizinců. Osoby s jiným než českým státním občanstvím představují 3,3 % obyvatelstva ČR (údaj k 31. 12. 2007). Obdobný podíl cizinců je z evropských zemí zaznamenáván např. na Maltě, ve Slovinsku, Nizozemsku, Portugalsku či Finsku. Výrazně vyšší podíly, okolo 20 % cizinců jsou zjišťovány např. ve Švýcarsku, Lotyšsku či Estonsku, v Lucembursku podíl cizinců dokonce převyšuje 40 %. Naopak nižší podíly cizinců zaznamenává např. Rumunsko, Polsko, Bulharsko či Slovensko.

Vzhledem ke skutečnosti, že není k dispozici jeden komplexnější registr, jsou údaje o cizincích roztroušeny v řadu evidencí, které spravují věcně příslušné resorty. Pravidelně jsou zveřejňovány údaje o cizincích s platným povolením k pobytu, o cizincích-zaměstnancích či cizincích s platným živnostenským oprávněním, dále údaje o cizincích žádajících v ČR o azyl, příp. těch, kteří nabyli státní občanství ČR. Pokryty jsou i ostatní oblasti života, např. vzdělávání, kriminalita, zdravotní péče či nelegální migrace cizinců.

Tato publikace pak předkládá podrobnější údaje o demografických událostech cizinců, které jsou zpravidla zveřejňovány pouze v základním detailu a rozšiřuje tak spektrum údajů, které jsou prostřednictvím jednotlivých evidencí o cizincích k dispozici. Postupně se zastavuje u událostí jako narození, sňatek, rozvod, úmrtí, poslední dvě kapitoly jsou pak věnovány vnitřnímu a zahraničnímu stěhování cizinců. Důraz byl kladen na poskytnutí co nejdelších časových řad, tj. od roku 1995 do 2007, detailnější údaje týkající se stěhování jsou pak vzhledem k možnostem migračních statistik publikovány až od roku 2003.

Při interpretaci dat zveřejňovaných v následujícím textu, je nutno mít na paměti relativně nízký počet cizinců v ČR. Zejména do migračních údajů pak ostře zasahují i změny v zákonech a vůbec celkové nastavení legislativního rámce v ČR, který určuje, jaká data je možno sbírat a stanovením pravidel a např. registračních povinností (příp. jejich absencí) přímo ovlivňuje i kvalitu shromažďovaných dat.

Český statistický úřad provozuje následující internetovou stránku:

<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/uvod> (www.czso.cz - Lidé a společnost - Cizinci v ČR), na níž je možné nalézt aktuální informace z výše zmíněných základních oblastí života cizinců v ČR. Součástí jsou i odkazy na instituce zabývající se problematikou cizinců a jejich integrací do společnosti, či odkazy na legislativu. Na stránkách je k dispozici i kompletní přehled publikací, které k tématu cizinců byly ČSÚ vydány, stejně jako kompletní podoba těchto publikací.